

JMÉNO AUTORA: MGR. HANA BOHÁČOVÁ
DATUM VYTVOŘENÍ: 06.04.2013
ČÍSLO DUMU: VY_12_INOVACE_23_CJL_L

ROČNÍK: IV.
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA
VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ
A KOMUNIKACE, ESTETICKÉ VZDĚLÁVÁNÍ
VZDĚLÁVACÍ OBOR: LITERATURA

TEMATICKÝ OKRUH: ČESKÁ POEZIE 2. POL. 20. STOLETÍ
TÉMA: PÍSNIČKÁŘI

METODICKÝ LIST/ANOTACE: ŽÁCI ZÍSKAJÍ STRUČNÝ
PŘEHLED O NEJVÝZNAMNĚJŠÍCH PÍSNIČKÁŘÍCH – MIŠÍK,
KRYL, JEJICH TVORBĚ A POKUSÍ SE JIM POROZUMĚT.

Písničkáři 2. poloviny 20. století

- Vladimír **Mišík**
 - Karel **Kryl**
 - Vladimír **Merta**
 - Jaromír **Nohavica**
 - Jan Burian
 - Jiří Dědeček
 - Karel Plíhal
 - Bratři Ebenové
 - Pavel Dobeš
- Stali se „**mluvčím**“ lidu v projevech odporu proti společnosti
 - Šlo nejen o poslech hudby, ale především o **vnímání textu** (i přes zákazy a cenzuru se texty i desky kopírují, tajně poslouchají)
 - Poezie podávaná touto formou je lidem daleko přístupnější

Vladimír Mišík

Obr. 1

- Stříhali dohola malého chlapečka
- Variace na renesanční téma (Láska je jako večernice)

Obr. 2

Zhudebňoval např.
poezii Václava **Hraběte**
a Josefa **Kainara**

**Přečtěte si úryvek z Kainarovy básně Stříhali dohola malého chlapečka
zhudebněnou Vladimírem Mišíkem.
Všímejte si, jak vyjadřuje svůj postoj k dané době.**

**„Stříhali dohola malého chlapečka
kadeře padaly k zemi a zmíraly
kadeře padaly jak růže do hrobu
Železná židle se otáčela**

**Šedaví pánové v zrcadlech kolem stěn
Jenom se dívali Jenom se dívali
Že už je chlapeček chycen a obelstěn
V té bílé zástěře kolem krku**

**Jeden z nich Kulhavý učitel na cello
Zasmál se nahlas A všichni se pohnuli
Zasmál se nahlas A ono to zaznělo
Jako kus masa když pleskne o zem“(1)**

Karel Kryl

1944 - 1994

Obr. 3

- Hlavní představitel československého protikomunistického protestsongu 1968 – 1989
- Jeho písně a texty vyjadřují krutost, lhostejnost doby, ztrátu cti a jsou naplněny vzdorem, obavami a pochmurnou náladou

- Po vpádu vojsk Varšavské smlouvy v roce 1968 píše jako bezprostřední reakci píseň **Bratříčku, zavírej vrátka** (později byla zakázána)
- V roce 1969 žádá v Německu o politický azyl (nikdy si ale nevzal německé občanství), jeho desky vycházejí v exilu a kopírují se a rozšiřují
- Po revoluci v roce **1989 se vrací** – je ale nespokojen se společenskou situací, a proto neskrývá své **zklamání**
- Umírá náhle v Mnichově

- Bratříčku, zavírej vrátka
- Rakovina
- Maškary

Básnické texty vyšly souborně 1992 v **Kníšce Karla Kryla**

Nejznámějšími **písněmi** jsou:

- Morituri te salutant (přezpívali i další interpreti)
- Anděl
- Bratříčku, zavírej vrátka
- Demokracie
- Děkuji

Přečtěte si ukázky z textů Krylových písní

Anděl

Bratříčku, zavírej vrátka

„Bratříčku, nevzlykej, to nejsou
bubáci,
vždyť už jsi velikej, to jsou jen vojáci,
přijeli v hranatých železných
maringotkách.

Se slzou na víčku hledíme na sebe,
buď se mnou, bratříčku, bojím se o
tebe
na cestách klikatých, bratříčku, v
polobotkách.

Ref: Prší a venku se setmělo,
tato noc nebude krátká,
beránka vlku se zachtělo,
bratříčku, zavírej vrátka! Zavírej
vrátka!“ (2)

„Z rozmlácenýho kostela
v krabici s kusem mýdla,
přinesl jsem si anděla,
polámali mu křídla.

Díval se na mě oddaně,
já měl jsem trochu trému.
Tak vtiskl jsem mu do dlaně
lahvičku od parfému.

A proto prosím, věř mi,
chtěl jsem ho žádat,
aby mi mezi dveřmi
pomohl hádat,

co mě čeká
a nemine,
co mě čeká
a nemine.“ (3)

Už jste někde tyto texty slyšeli? Např. v rozhlase, na koncertě.

Zamyslete se nad tím, jakými výrazy vyjadřuje svůj vzdor a své obavy.

Jak rozumíte textu? Pokuste se obě ukázky interpretovat vlastními slovy.

Jaké jsou Krylovy texty? Jsou rytmické, dobře zapamatovatelné, nebo složité a nepochopitelné? Rozumíte jim dnes i vy?

Diskutujte o svých názorech.

**Pokuste se o to, vytvořit krátký
protestsong.**

Měl by být útočný, vtipný.

**Seznamte spolužáky se svým
„dílem“ a diskutujte o něm!**

Citace, zdroje a literatura

- Obr.1: GAMPE. *Soubor: Misik198304.jpg* - *Wikipedie* [online]. [cit. 25.3.2013]. Dostupný na WWW:
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor: Misik198304.jpg>
- Obr.2: LOVECZ. *Soubor: Vladimír Mišík.JPG* - *Wikipedie* [online]. [cit. 25.3.2013]. Dostupný na WWW:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor: Vladim%C3%ADr_Mi%C5%A1%C3%ADk.JPG
- Obr.3: MAŇAS, Michal. *Soubor: Karel Kryl memorial plaque.jpg* - *Wikipedie* [online]. [cit. 25.3.2013]. Dostupný na WWW:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor: Karel_Kryl_memorial_plaque.jpg
- MGR. HÁNOVÁ, Eva a kol. *Odmaturuj z literatury 1*. Brno: Didaktis, spol.s r.o., 2004, ISBN 80-7358016-0.
- (1)(2)(3) Vlastní archiv autora